

Nie ma zgody co do optymalnego modelu prowadzenia zagranicznej polityki handlowej. Ścierają się na tym polu koncepcje liberalizacji i protekcjonizmu w stosunkach z otoczeniem zewnętrznym. Żadna z tych koncepcji nigdy nie była realizowana w czystej postaci, a ich elementy stale obecne były w polityce gospodarczej państw. Postępujący proces globalizacji sprzyja rozwiązaniom wolnorynkowym, z kolei zjawiska kryzysowe i spowolnienie gospodarcze stanowią argument przemawiający za zwiększeniem stopnia interwencjonizmu państwowego. Znajduje to odzwierciedlenie w treści książki, która odnosząc się do współczesnych tendencji w handlu międzynarodowym, prezentuje zarówno proponowane w tym zakresie rozwiązania modelowe, jak również konkretne przykłady negocjowania i znoszenia ograniczeń oraz tworzenia barier w handlu. Zwrócono przy tym uwagę na płynące z liberalizacji korzyści, ale nie pominięto związanych z nią zagrożeń. Podkreślono przy tym wagę tego procesu w relacjach między krajami wysoko rozwiniętymi, jak i w stosunku do krajów rozwijających się. Przedstawiono przesłanki, również pozaekonomiczne, dla stosowania protekcji w handlu, głównie w odniesieniu do rynków wschodzących.

Walory poznawcze książki wzmacnia szereg zawartych w niej analiz empirycznych opartych o aktualne dane statystyczne. Zaproponowane przez autorów metody badawcze mogą stanowić inspirację dla Czytelników zainteresowanych zmianami w relacjach ekonomicznych państw i ich skutkami dla gospodarki światowej. Atutem publikacji jest wkład w jej treść praktyków handlu zagranicznego, doświadczających na co dzień efektów oddziaływania instrumentów polityki handlowej.

Poruszana w książce aktualna problematyka i zaprezentowane w niej zestawienie teorii, badań empirycznych i praktyki gospodarczej stanowi o wartości tej pozycji na rynku wydawniczym i o jej atrakcyjności dla szerokiego grona Czytelników.

Wstęp 11

CZEŚĆ I

ZNACZENIE PROCESU LIBERALIZACJI OBROTÓW HANDLOWYCH DLA WSPÓŁCZESNYCH MIĘDZYNARODOWYCH STOSUNKÓW GOSPODARCZYCH

Rozdział 1

Liberalizacja i otwartość gospodarek a rozwój badań makroekonomii gospodarki otwartej - Agnieszka Domańska 17

1.1. Pojęcie i definicje otwartości 18

1.2. Otwartość a teorie międzynarodowych stosunków gospodarczych 24

1.3. Podstawowe modele teoretyczne gospodarki otwartej 25

1.4. Modele ilościowe jako podstawa współczesnej analizy gospodarki otwartej 31

Bibliografia 37

Rozdział 2

Znaczenie „Pakietu z Bali” dla procesu liberalizacji handlu w ramach Rundy Doha WTO - Agnieszka Hajdukiewicz 41

2.1. Agenda negocjacji Rundy Doha 42

2.2. Kontekst handlowy i ekonomiczny Konferencji na Bali 43

2.3. Zakres tematyczny „Pakietu z Bali” 45

2.4. Postanowienia „Pakietu z Bali” w obszarze ułatwień w handlu 45

2.5. Uzgodnienia „Pakietu z Bali” w obszarze rolnictwa 47

2.6. Decyzje dotyczące rozwoju i krajów najmniej rozwiniętych (LDC) 51

2.7. Opóźnienie przyjęcia „pakietu z Bali” - przypadek Indii 53
Bibliografia 55

Rozdział 3

Specyfika protekcjonizmu rolnego w Unii Europejskiej i Stanach Zjednoczonych - implikacje dla negocjacji TTIP - Anna Wróbel 57

3.1. Protekcjonizm w polityce rolnej Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych 58

3.2. Towary rolno-spożywcze w wymianie handlowej Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych 61

3.3. Sektor rolny w negocjacjach TTIP - główne wyzwania 69

Bibliografia 76

Rozdział 4

Prawa własności intelektualnej w Umowie o transatlantyckim partnerstwie na rzecz handlu i inwestycji (TTIP) - Andżelika Kuźnar 79

4.1. Znaczenie branż własności intelektualnej w gospodarkach UE i USA 80

4.2. Udział UE i USA w międzynarodowych transferach z tytułu korzystania z praw własności intelektualnej 82

4.3. Udział UE i USA w międzynarodowym obrocie patentami i innymi prawami własności intelektualnej 84

4.4. Ochrona praw własności intelektualnej w UE i USA - główne różnice i obszary sporne w negocjacjach TTIP 88

Bibliografia 95

Rozdział 5

Działania liberalizacyjne Organizacji Narodów Zjednoczonych, polityka handlowa Unii Europejskiej a ruch Sprawiedliwego Handlu (Fair Trade) - Wojciech Zysk 97

5.1. Cele milenijne - działania liberalizacyjne ONZ 98

5.2. Polityka handlowa Unii Europejskiej a ruch Sprawiedliwego Handlu 101

Bibliografia 108

Rozdział 6

Relacje handlowe Unii Europejskiej z krajami Afryki, Karaibów i Pacyfiku wobec zmian w systemie preferencji celnych - Marek Maciejewski 111

6.1. Geneza współpracy pomiędzy państwami AKP i Unii Europejskiej 112

6.2. Rozwój relacji handlowych między krajami AKP i Unii Europejskiej 113

6.3. Nowe oblicze stosunków państw AKP i Unii Europejskiej 115

6.4. Stosunki handlowe między krajami AKP i Unii Europejskiej w latach 1995-2013 121

Bibliografia 129

CZĘŚĆ II

**PROTEKCJA I WSPARCIE GOSPODARKI KRAJOWEJ W RELACJACH Z
OTOCZENIEM MIĘDZYNARODOWYM JAKO CZYNNIK KREACJI PRZEWAGI
KONKURENCYJNEJ**

Rozdział 7

Merkantylizm i nacjonalizm ekonomiczny w polityce gospodarczej wschodnioazjatyckich rynków wschodzących - Karina Jędrzejowska 133

7.1. Merkantylizm i nacjonalizm ekonomiczny - próby definicji 134

7.2. Wschodnioazjatyckie developmental state 138

7.3. Merkantylizm i nacjonalizm ekonomiczny w strategii rozwoju Chin 142
Bibliografia 145

Rozdział 8

Zmiany przewag konkurencyjnych w handlu zagranicznym w pierwszej dekadzie XXI wieku - porównanie wybranych krajów z regionu Europy Środkowej i Wschodniej z Chinami - Marzenna Anna Weresa 147

8.1. Mierzenie konkurencyjności handlu zagranicznego 148

8.2. Zmiany konkurencyjności handlu zagranicznego sześciu państw UE z Europy Środkowej i Wschodniej w porównaniu z Chinami w latach 2005-2010 151

Bibliografia 159

Aneks 160

Rozdział 9

Wymiana handlowa między Polską a Chinami w kontekście działań protekcyjnych podejmowanych przez rząd Państwa Środka - Jacek Kisiało 163

9.1. Protekcyjność w polityce handlowej 164

9.2. Potencjał Chin jako wyzwanie dla świata 165

9.3. Wymiana handlowa Polska-Chiny 169

9.4. Taryfowe bariery wejścia na rynek chiński 171

9.5. Nietaryfowe bariery wejścia na rynek chiński 173

Bibliografia 177

Rozdział 10

Pokusa protekcyjizmu - uwarunkowania polityki handlowej Argentyny pod rządami Nestora i Cristiny Kirchner - Paweł Zerka 179

10.1. Oportunizm, populizm, protekcyjność 181

10.2. Populizm a protekcyjność Kirchnerów 184

10.3. Oportunizm a protekcyjność Kirchnerów 187

10.4. Protekcyjność zależny od ścieżki 188

10.5. Polityczna pokusa protekcyjizmu 192

Bibliografia 196

Rozdział 11

Fundusze strukturalne Unii Europejskiej jako bezpośredni instrument wsparcia polskiego eksportu - Krzysztof Szaflarski, Izabela Markiewicz-Halemba 199

11.1. Charakterystyka obecnego stanu polskiego eksportu 199

11.2. Przegląd bezpośrednich instrumentów wsparcia polskiego eksportu ze szczególnym uwzględnieniem funduszy strukturalnych UE w latach 2007-2013 201

Bibliografia 209

Rozdział 12

Udział handlu przygranicznego w obrotach towarowych Polski z Białorusią - Halina Powęska 211

12.1. Przyczyny rozwoju handlu przygranicznego 213

12.2. Udział handlu przygranicznego w obrotach towarowych Polski z Białorusią w latach 1997-2002 214

12.3. Udział handlu przygranicznego w handlu zagranicznym Polski z Białorusią w latach 2010-2013 216

Bibliografia 218

CZEŚĆ III

REGULACJE MIĘDZYNARODOWEGO PRZEPIYWU CZYNNIKÓW PRODUKCJI I JEJ KONSEKWENCJE DLA GOSPODARKI ŚWIATOWEJ

Rozdział 13

Teoria i istota ryzyka systemowego w warunkach gospodarki realnej i protekcjonizmu finansowego - Jacek Pera 223

13.1. Istota ryzyka w teorii ekonomii 223

13.2. Teoria i natura ryzyka systemowego 226

13.3. Istota i funkcje systemu finansowego 228

13.4. Ryzyko systemowe we współczesnej gospodarce - próba oceny 230

Bibliografia 240

Rozdział 14

Czy koszty inwestorów funduszy inwestycyjnych można uznać za przejaw zawodności rynku? - Paweł Siwek 241

14.1. Zawodność rynku 242

14.2. Koszty transakcyjne a zawodność rynku 243

14.3. Koszty inwestorów funduszy inwestycyjnych i ich wpływ na rentowność inwestycji 245

Bibliografia 250

Rozdział 15

BIZ, wymiana handlowa, transfer technologii a wzrost gospodarczy w Polsce w latach 1990-2012 - Aneta Kosztowniak 251

15.1. BIZ, wymiana handlowa, transfer technologii a wzrost gospodarczy w kraju przyjmującym 252

15.2. Wymiana handlowa Polski w latach 1990-2012 258

15.3. Udział podmiotów z kapitałem zagranicznym w wymianie handlowej Polski 261

15.4. Wymiana handlowa Polski z uwzględnieniem stopnia zaawansowania techniki 263

Bibliografia 267

Rozdział 16

Współczesne tendencje w handlu międzynarodowym jako przejaw ewolucji międzynarodowego podziału pracy (na przykładzie wybranych krajów) - Marcin Gryczka 271

16.1. Specyfika współczesnego międzynarodowego podziału pracy 271

16.2. Wybrane tendencje w wymianie międzynarodowej 275

Bibliografia 283

Rozdział 17

Globalny kryzys gospodarczy i jego wpływ na Hiszpanię - Tadeusz Sporek 285

17.1. Nastroje społeczne i narodziny nowego zjawiska - ruchu oburzonych 285

17.2. Młode pokolenie w obliczu kryzysu 287

17.3. Sytuacja pozostałych grup społecznych 288

17.4. Inicjatywy społeczeństwa - sposoby na radzenie sobie z kryzysem 288

17.5. Prognozowane scenariusze sytuacji gospodarczej w strefie euro oraz Hiszpanii 289

17.5.1. Propozycje działań w ramach walki z kryzysem 291

17.5.2. Sposoby wyjścia z kryzysu 292

17.5.3. Hiszpania wielokulturowa - zjawisko regionalizmu i decentralizacji w Hiszpanii 295

17.5.4. Analiza nasilających się tendencji separatystycznych oraz nastrojów społecznych w

Katalonii 297
Bibliografia 302

Rozdział 18

Kraje Next Eleven (N-11) jako perspektywne potęgi gospodarcze świata w kontekście skutków światowego kryzysu gospodarczego lat 2008-2010 - Krystian Bigos, Piotr Krauzowicz 305

18.1. Charakterystyka gospodarek N-11 306

18.1.1. Kraje wysoko rozwinięte 306

18.1.2. Kraje nowo uprzemysłowione 307

18.1.3. Kraje rozwijające się 309

18.2. Wrażliwość gospodarek krajów N-11 na światowy kryzys gospodarczy 311

18.2.1. Wzrost gospodarczy 311

18.2.2. Rynek pracy 312

18.2.3. Inflacja 313

18.2.4. Polityka finansjonalna (zadłużenie) 314

Bibliografia 316